

RAAD VAN STATE, AFDELING BESTUURSRECHTSPRAAK

Xe KAMER

A R R E S T

**nr. 217.914 van 13 februari 2012
in de zaak A. 191.545/X-14.090.**

In zake : Katelijne DEVILLÉ
 bijgestaan en vertegenwoordigd door
 advocaten Peter De Smedt en Karin De Roo
 kantoor houdend te 9000 GENT
 Kasteellaan 141
 bij wie woonplaats wordt gekozen

tegen :

het VLAAMSE GEWEST, vertegenwoordigd door de Vlaamse
regering
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Michel van Dievoet
kantoor houdend te 1000 BRUSSEL
Wolstraat 56
bij wie woonplaats wordt gekozen

Tussenkommende partij :

de n.v. NJA
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Wim De Cuyper
kantoor houdend te 9100 SINT-NIKLAAS
Vijfstraten 57
bij wie woonplaats wordt gekozen

I. Voorwerp van het beroep

1. Het beroep, ingesteld op 19 februari 2009, strekt tot de
nietigverklaring van het besluit van 8 december 2008 van de Vlaamse minister
van Financiën en Begroting en Ruimtelijke Ordening houdende de verwerping
van het beroep van de gewestelijke stedenbouwkundige ambtenaar tegen het
besluit van 17 april 2008 van de deputatie van de provincieraad van Vlaams-
Brabant waarbij aan de tussenkommende partij de stedenbouwkundige vergunning
wordt verleend voor het regulariseren van de noodzakelijke

instandhoudingswerken aan vijverwanden op een perceel gelegen te Halle, Kasteelstraat 8-44, kadastraal bekend sectie K, nr. 158/g.

II. Verloop van de rechtspleging

2. De verwerende partij heeft een memorie van antwoord ingediend en de verzoekster heeft een memorie van wederantwoord ingediend.

De tussenkomende partij heeft een verzoekschrift tot tussenkomst ingediend. De tussenkomst is toegestaan bij beschikking van 14 mei 2009. De tussenkomende partij heeft een memorie ingediend.

Auditeur Ronny Vercruyssen heeft een verslag opgesteld.

De verwerende partij en de tussenkomende partij hebben een verzoek tot voortzetting van het geding en een laatste memorie ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 9 december 2011.

Staatsraad Johan Bovin heeft verslag uitgebracht.

Advocaat Karin De Roo, die verschijnt voor de verzoekster, advocaat Filip van Dievoet, die loco advocaat Michel van Dievoet verschijnt voor de verwerende partij, en advocaat Bram De Smet, die loco advocaat Wim De Cuyper verschijnt voor de tussenkomende partij, zijn gehoord.

Auditeur Ronny Vercruyssen heeft een advies gegeven.

Er is toepassing gemaakt van de bepalingen op het gebruik der talen, vervat in titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973.

III. Feiten

3.1. Het bestreden besluit heeft betrekking op een perceel gelegen te Halle, Kasteelstraat, kadastraal bekend sectie K, nr. 158/g (hierna: het betrokken perceel). Het bij koninklijk besluit van 7 maart 1977 vastgestelde gewestplan Halle-Vilvoorde-Asse bestemt het betrokken perceel tot parkgebied, op een kleine strook langs de Kasteelstraat na, die tot woongebied is bestemd.

3.2. Op het einde van het jaar 2000 brengt de tussenkomende partij een L-vormige betonnen oeverversteving aan langs de zijkanten en de achterkant van de vijver op het betrokken perceel.

3.3. Op 20 oktober 2004 verleent de Vlaamse minister van Financiën en Begroting en Ruimtelijke Ordening aan de tussenkomende partij de voorwaardelijke stedenbouwkundige vergunning voor het bouwen van 13 eengezinswoningen op het betrokken perceel.

Bij arrest nr. 201.032 van 18 februari 2010 (zaak A. 158.947/X-12.170) vernietigt de Raad van State op vordering van de verzoekster de voornoemde vergunning. In dit arrest wordt het voornoemde gewestplan in zoverre het het betrokken perceel tot woongebied bestemt onwettig bevonden met toepassing van artikel 159 van de Grondwet.

3.4. In het arrest van 6 juni 2007 stelt het Hof van Beroep te Brussel vast dat de tussenkomende partij de in randnummer 3.2 bedoelde werken heeft uitgevoerd zonder hiertoe over de vereiste stedenbouwkundige vergunning te beschikken. Het Hof bevestigt de maatregel van herstel in de vorige toestand van de oevers aan de zijkanten en achterkant van de vijver zoals bevolen door de eerste rechter.

Bij het arrest van 27 februari 2009 (Nr. C.07.0527.N) vernietigt het Hof van Cassatie het voormelde arrest van het Hof van Beroep te Brussel, doch enkel “in zoverre het beslist dat de eiseres gehouden is herstelwerken uit te voeren overeenkomstig de richtlijnen bepaald door een begeleidingscommissie, het die begeleidingscommissie aanstelt en de opdracht ervan bepaalt, een

dwangsom oplegt voor het geval aan die hoofdveroordeling niet wordt voldaan en uitspraak doet over de kosten”.

3.5. Op 21 juni 2007 (datum van het ontvangstbewijs) dient de tussenkomende partij bij het college van burgemeester en schepenen van de stad Halle een aanvraag in tot het bekomen van een stedenbouwkundige vergunning tot regularisatie van een betonnen oeverversteving, omschreven als “noodzakelijke uitgevoerde instandhoudingswerken aan vijverwanden” op het betrokken perceel.

3.6. In de nota, gevoegd bij de aanvraag, wordt hieromtrent gesteld:

“a) Voorwerp van de aanvraag

De aanvraag betreft een regularisatie voor noodzakelijke uitgevoerde instandhoudingswerken aan vijverwanden

b) Ruimtelijke context van de geplande werken of handelingen

1. feitelijke uitzicht en de toestand van de plaats

NV NJA is eigenaar van een perceel grond, gelegen te 1500 HALLE, Kasteelstraat tussen nrs. 8 en 44, gekend ten kadaster 2e Afdeling, sectie K nr. 158 G.

Op dit perceel bevindt zich een grote visvijver, zijnde van oudsher een betonnen constructie waarvan de oevers waren afgeboord met gemetste muren. De foto's (...) (o.a. familiefoto's) tonen hoe de situatie vroeger was.

Aangezien de gemetste muren op verschillende plaatsen begonnen af te brokkelen (...), moesten zij vervangen worden. Op 14 april 2000 werd een aanvraag ingediend voor het aanleggen van een parking met 37 plaatsen langs de Kasteelstraat. Op de plannen, horende bij deze aanvraag, werd, wat de vijver betreft eveneens vermeld : ‘bestaande muur te vervangen door prefab L-betonelementen’ . Vergunning werd verleend bij besluit van het College van Burgemeester en Schepenen van Halle dd. 14/07/2000. In uitvoering van deze vergunning werden de bestaande gemetste oevers vervangen door prefab L-beton elementen.

Naar aanleiding van een milieu stakingsvordering ingesteld door enkele buurtbewoners, werd betwist dat NV NJA beschikte over een stedenbouwkundige vergunning voor het vervangen van de gemetste oevers door prefab L-beton elementen. Dit geschilpunt werd recent beslecht in een arrest van het Hof van Beroep te Brussel dd. 6 juni 2007. Het Hof oordeelde hierin onder meer dat voor het uitvoeren van de betonnen oeverversterkingen aan de zijkanten en de achterkant van de kasteelvijver geen voorafgaande stedenbouwkundige vergunning was bekomen. De oeverversteving aan de voorzijde van de vijver (kant Kasteelstraat) wordt daarentegen wel als vergund beschouwd.

Gelet op dit arrest, vraagt NV NJA daarom nu een regularisatievergunning aan voor de oeverversteving in prefab L-beton

elementen, aangebracht in 2000 langs de zijkanten en de achterkant van voormelde vijver, op bijgaande plannen in het groen aangeduid.

2.- zoneringsgegevens van het goed

Het goed ligt voor een beperkt gedeelte in woongebied, en voor het overgrote deel in Parkgebied volgens het gewestplan;

Het goed is niet gelegen in een BPA;

Het goed is niet gelegen in een verkaveling;

Het goed is gelegen langs een gemeenteweg, de Kasteelstraat.

3. Overeenstemming en verenigbaarheid met de wettelijke en ruimtelijke context;

Conform artikel 14 van het KB. van 28 december 1972 betreffende de inrichting en de toepassing van de ontwerp-gewestplannen en de gewestplannen moeten de parkgebieden in hun staat bewaard worden. Uit de milieustakingsvordering is gebleken dat de inwoners van Halle die de gerechtelijke procedure namens de gemeente Halle gevoerd hebben, van oordeel zijn dat de 'kasteelvijver' een typerend kenmerk van de omgeving in het algemeen en het parkgebied in het bijzonder uitmaakt. Zij wensen naar eigen zeggen vóór alles het behoud van deze vijver.

Hiermee rekening houdend, komen de gevraagde werken dan ook voor vergunning in aanmerking: zij hebben immers tot doel de vijver te bewaren door de afgetakelde bestaande muur in metselwerk te vervangen en zo het instorten van de oevers te vermijden. De werken betreffen in feite dan ook instandhoudingswerken die de stabiliteit raken.

Bij gebrek aan keermuur zullen de oevers onvermijdelijk weggelven, met alle mogelijke gevolgen van onderspoeling en instabiliteit betreffende de naburige constructies, zoals funderingen van woningen en afsluitingen, maar ook voor de openbare riolering langsheen de westelijke perceelsgrens (ondergrond eigendom van de stad Halle met erfdienstbaarheid, bovengrond eigendom van de aanvrager)

De werkwijze en gebruikte materialen waren op het moment van uitvoering gebaseerd op gelijkaardige werken in uitvoering te Zaventem in het gemeentelijk park. Daar werd met gelijkaardige materialen de bestaande parkvijver gerestaureerd (...).

4. Integratie in de omgeving

De vorm en het voorkomen van de vijver bestendigt de toestand ter plekke zoals deze reeds tientallen jaren gekend is in de omgeving, lang voor de uitgevoerde instandhoudingswerken aan de vijverwanden. Het wordt benadrukt dat de instandhoudingswerken werden uitgevoerd op identiek hetzelfde tracé als de afgetakelde bestaande muren in metselwerk."

Het blijkt dat de aanvraag de regularisatie beoogt van de in randnummer 3.2 bedoelde werken.

3.7. Tijdens het openbaar onderzoek, dat wordt gehouden van 26 juni 2007 tot 25 juli 2007, worden 27 bezwaarschriften ingediend, waaronder een door de huidige verzoekster.

3.8. De gewestelijke stedenbouwkundig ambtenaar verleent op 20 november 2007 een ongunstig advies over deze regularisatieaanvraag.

Dit advies is, wat de “beoordeling van de goede ruimtelijke ordening” betreft, gemotiveerd als volgt:

“Het voorgelegd ontwerp is in strijd met het planologisch voorschrift gevoegd bij het gewestplan. Het Agentschap voor Natuur en Bos gaat niet akkoord met de geplaatste betonelementen. De aanvraag kan niet aanzien worden als noodzakelijke instandhoudingswerken aan de vijverwanden maar komt neer op een volledige nieuwe aanleg. Het voorgelegd ontwerp brengt de goede ruimtelijke ordening van het gebied in het gedrang en integreert zich niet in de omgeving door zijn planologische strijdigheid: de voorgestelde werken kunnen niet worden gekaderd in een aanleg ter verbetering van het parkgebied in kwestie.”

3.9. Bij gebrek aan een beslissing van het college van burgemeester en schepenen van de stad Halle binnen de daartoe voorziene termijn stelt de tussenkomende partij op 17 december 2007 beroep in bij de deputatie van de provincieraad van Vlaams-Brabant.

3.10. Bij besluit van 17 april 2008 verleent de deputatie de gevraagde stedenbouwkundige vergunning.

3.11. Op 14 mei 2008 stelt de gewestelijke stedenbouwkundige ambtenaar beroep in bij de Vlaamse minister bevoegd voor de Ruimtelijke Ordening tegen voormeld besluit van de deputatie.

Dit beroep is gemotiveerd als volgt:

“Op 17/04/2008 nam de Deputatie van de provincie Vlaams-Brabant in beroep een beslissing omtrent bovenvermelde aanvraag.

Ik heb deze beslissing ontvangen op 24/04/2008.

Tegen die beslissing ga ik in beroep (overeenkomstig artikel 53, §2 van het decreet betreffende de ruimtelijke ordening, gecoördineerd op 22 oktober 1996) om volgende redenen:

In deze zaak werd op 6 juni 2007 door het Hof van Beroep te Brussel uitspraak gedaan op grond van de wet van 12 januari 1993 betreffende een vorderingsrecht inzake bescherming van het leefmilieu, welke uitspraak voor zover gekend kracht van gewijsde heeft. In deze uitspraak wordt onder meer het herstel bevolen wat betreft de betonnen oeverversterkingen met uitzondering van het gedeelte aan de voorkant van het perceel gelegen in woongebied.

De vaststellingen die de rechter noodzakelijk gedaan heeft om zijn beslissing wettelijk te verantwoorden zijn omkleed met het gezag van gewijsde zodat zij niet kunnen worden terzijde geschoven of tegengesproken door de vergunningverlenende overheid daar ze wettelijk vermoed worden met de waarheid overeen te stemmen. In haar overwegingen (...) oordeelt het Hof van Beroep te Brussel dat de eerste rechter terecht stelde dat de redenering die werd uiteengezet met betrekking tot de reliëfwijzigingen aan de achterkant en de zijkant van de kasteelvijver in verband met de kennelijke inbreuken op de milieuwetgeving inzake natuurbehoud en stedenbouw en in verband met de kennelijke schade voor het leefmilieu eveneens geldt voor het aanbrengen van betonnen oeverversterkingen aan de zijkanten en de achterkant van de vijver.

In deze redenering stelde de eerste rechter (...) dat de uitgevoerde werken ‘een ingrijpende wijziging van de waterhuishouding, de vegetatie en het ecosysteem’ en ‘belangrijke schade voor het leefmilieu’ tot gevolg hadden.

De Bestendige Deputatie oordeelt in haar inwilligingsbesluit bijgevolg in strijd met deze vaststellingen van het Hof van Beroep waar zij in haar besluit stelt dat de uitgevoerde werken van oeverversterkingen geen schade toebrengen aan de natuurwaarden op deze site.

Ook het agentschap voor Natuur en Bos, voorheen de afdeling Natuur, oordeelde in het verleden reeds dat er schade was voor de natuurwaarden op deze plaats. Het naar aanleiding van deze bouwaanvraag uitgebrachte advies van het agentschap voor Natuur en Bos van 31 augustus 2007 is in feite een negatief advies, daar in dit advies gesteld wordt dat de huidige betonnen keerelementen vervangen moeten worden. Dit advies is in lijn niet het advies van de afdeling Natuur van 7 augustus 2002 uitgebracht naar aanleiding van de bouwaanvraag I.2002.115 bij de stad Halle waarin gesteld wordt dat de vijver zeer ingrijpend gewijzigd wordt door onder meer de betonnen profielen rond de vijver en dat deze ingrepen een flagrante inbreuk vormen op de stedenbouwwetgeving en op de wetgeving inzake natuurbehoud.”

3.12. Op verzoek van de Vlaamse minister bevoegd voor Ruimtelijke Ordening verleent het agentschap voor Natuur en Bos op 28 oktober 2008 een nieuw advies, luidend als volgt:

“Geachte mevrouw,

Wij ontvingen uw vraag om advies in het kader van de aanvraag tot regularisatie van noodzakelijke instandhoudingswerken aan vijverwanden aan de Kasteelstraat 8-44 te Malle, kadastraal bekend afdeling 2, sectie K nr. 158g.

Het Agentschap voor Natuur en Bos ondersteunt de voorgestelde regularisatie van de oeverversteving met een uitvoering in prefabbetonnen L-profielen waar, in functie van de stabiliteit van de oevers, voor deze uitvoering geopteerd wordt voor de zijden grenzend aan de

bouwzones en op geringe afstand van de eigendomsgrenzen of ondergrondse riolering.

Voor wat betreft de oevers die grenzen aan de moeraszone, is een natuurtechnische inrichting meer aangewezen. We verwijzen hiervoor naar de mogelijkheden voor een natuurvriendelijke oeversversteving voorgesteld in het Vademecum Natuurtechniek: Inrichting en beheer van Waterlopen.”

3.13. Bij het thans bestreden besluit van 8 december 2008 verwerpt de Vlaamse minister van Financiën en Begroting en Ruimtelijke Ordening het beroep ingesteld door de gewestelijke stedenbouwkundige ambtenaar.

IV. Ontvankelijkheid van het beroep – tweede middel

4.1. De ontvankelijkheid van het beroep dient, desnoods ambtshalve, te worden onderzocht, gelet op het arrest van 6 juni 2007 van het Hof van Beroep te Brussel waarbij het herstel van de plaats in de vorige staat wordt bevolen wat betreft de bouwwerken die het voorwerp uitmaken van de bestreden regularisatievergunning. Dit arrest is in zoverre in kracht van gewijsde getreden.

Daarenboven is een tweede middel van het verzoekschrift “genomen uit de schending van het gezag van gewijsde, het grondwettelijk beginsel van de scheiding der machten, de artikelen 2 en 3 van de wet van 29 juli 1991 betreffende de uitdrukkelijke motivering van bestuurshandelingen en het algemeen motiveringsbeginsel als beginsel van behoorlijk bestuur,

Doordat het bestreden besluit het beroep van de gewestelijk stedenbouwkundige ambtenaar verwerpt en beslist dat de door de deputatie verleende regularisatievergunning haar rechtskracht herneemt, Terwijl het Hof van Beroep te Brussel bij arrest van 6 juni 2007 oordeelde dat de eerste rechter terecht stelde dat de uitgevoerde werken, waaronder het aanbrengen van betonnen oeversverstevingen, een wederrechtelijk karakter hadden en schade veroorzaakten en daarom het herstel van de plaats in de vorige staat beval, en het gezag van gewijsde van dit (in kracht van gewijsde gegane) arrest en het grondwettelijk beginsel van de scheiding der machten zich ertegen verzetten dat de deputatie en de bevoegde minister dit naast zich neerleggen en een stedenbouwkundige vergunning verlenen tot regularisatie van werken waarvan het wederrechtelijk karakter werd vastgesteld en waarvan het herstel in de vorige toestand werd bevolen.”

4.2. Het auditorsverslag is met toepassing van artikel 24, tweede lid van de gecoördineerde wetten op de Raad van State, beperkt tot het onderzoek van het eerste middel. Het is derhalve noodzakelijk voor de oplossing van het geschil dat hierover door een lid van het auditoraat verslag wordt uitgebracht.

BESLISSING

1. De debatten worden heropend.

2. Het door de auditeur-generaal aangewezen lid van het auditoraat wordt gelast met het aanvullend onderzoek.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van dertien februari 2012, door de Raad van State, Xe kamer, samengesteld uit:

Roger Stevens,	kamervoorzitter,
Johan Bovin,	staatsraad,
Jan Clement,	staatsraad,
bijgestaan door	
Silvan De Clercq,	griffier.

De griffier

De voorzitter

Silvan De Clercq

Roger Stevens